

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ КОМПЛЕКС РИВОЖЛАНТИРИШ УЧУН БАРЧА ИМКОНИЯТЛАРДАН ТЎЛА ФОЙДАЛАНАЙЛИК!

ЯИЛОВДАН-ЯИЛОВГА

Бўстонлиқ районидagi «Ўғам» совхозининг бош чўпони Қўшақ Тошметов ўз ишнинг кўзини билдирган одам. У қишқи оғарга яқин яйловларни резерва қолдирди. Ўз бўйи аса «Қора тош», «Қўл», «Тошхон», «Чўқир ёнгоқ», «Чолдор» ва «Бог» каби энг узоқ, ҳали чўпон қўй ёймаган Олатог' бағридаги яйловларда кезади, қўйларни сервот адрларда меҳр билан боқади.

Моҳир чўпон 1960 йилда тўрт юз эллик беш совлиқнинг ҳар бириндан тўрт килограмдан майин жун қир-қиб олди. Ҳар юз совлиқдан аса, бир юз йиғирматидан майин жунли қўзи олди.

У 1961 йил учун ўз зиммасига социалистик мажбурият олар экан, биринчи қўзилатишдаёқ ҳар юз совлиқдан 135 тадан қўзи ва ҳар бир қўйдан тўрт-тўрт ярим килограмдан жун топиришга аҳд қилди.

Р. КУЧАРОВ,
В. ҚОДИРОВ.

Пискент районидagi Тельман, номли колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Ҳасимовнинг Қодиров бошлиқ бригада аъзолари етти йилликнинг учинчи йилида ҳар гектар ердан 75 центнердан ҳосил олишга бел боғладилар. Ҳозир мўл ҳосилга пухта замин тайёрланмоқда. Шудгор сифатли ўтказинди, техника ремонтни ҳам сифатли тугалланди. Шу кунларда ариқ-зоғурларни тозалаш ва далага маҳаллий ўғит ташиб чиқариш қизитиб юборилган. Суратда: Ҳасимовнинг бригадасида далага маҳаллий ўғит чиқариш пайти.

Қ. Розиков фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

Техника мавсумга тахт бўлсин!

Областимиз қишлоқ хўжалик меҳнатқиллари янгича куч, янги-ча ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Улар КПСС Марказий Комитетини январь Пленуми қарорларини амалга ошириб, етти йилликнинг учинчи йилида қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил еттиштириш, чорва маҳсулотларини еттиштиришни қўлайтириш резервларини қидириб топишмоқдалар.

Ҳозирги кунда колхоз ва совхоз даладарига борсангиз, меҳнат аяқ олганини кўрасиз. Миришкор деҳқонларимиз кўккам экин кампаниясига қизгин тайёргарлик кўрмоқдалар. Далага кўп миқдорда маҳаллий ўғит ташиб чиқарилаётир. Ариқ-зоғурларни тозаланиб, мавсумга тахт қилинмоқда.

Бу йил каттагина майдонларга чигит режа сими тортилиб, квадрат-уялаб экилади. Бу ишнинг муваффақияти ҳозирги кундаги меҳнатимизга боғлиқ. Техника шу кунларда мавсумга тахт қилиб қўйилса, иш юришиб кетади. Шу билан бирга, кадрларни тайёрлашга ҳам алоҳида эътибор бериш лозим.

Область районларида бу иш қандай бормоқда?

Оққўртон районининг меҳнатқиллари, РТС ларнинг ремонтчи ишчилари ғайрат кўрсатишмоқдалар. Районда чопиқ тракторларнинг ремонт қилиш деярли тугалланди. Айниқса, «Оққўртон» совхозиди ҳайдов ва чопиқ тракторларнинг

ремонт қилиш пилани ортиги билан бажарилди. Шунингдек, Юқор Чирчиқ, Ўрта Чирчиқ районларида ҳам ҳайдов тракторлари тўла ремонтдан чиқарилди.

Лекин ҳамма район ва колхозларда ҳам техника ремонтни жадал суръатлар билан олиб борилаётгани йўқ. Масалан, Бекобод районини олиб қўрайлик, бу районда ҳозирга қадар чопиқ тракторларнинг анчагинаси ремонтдан чиқарилмаган. Шунингдек, Чиноз райониди ҳам аҳвол ахши эмас.

Даладаримизда иш қизгин тус олган, чигит экиладиган кунларнинг бошлангичи узоқ эмас. Селякаларнинг ремонтни қандай? Янги-йўл, Қўйи Чирчиқ, Юқор Чирчиқ районларини ҳисобга олмаса, қўйчилик районларида бу муҳим техникани ремонт қилиш талабга жавоб берайми. Айниқса, Чиноз райониди аҳвол чатоқ, Чинозлик пахтакорлар, наф ганимат, нега шошлмайсанлар? Шунингдек, Бекобод, Гулистон, Оржоникиде, Сирдарё районлари ва Янгир шаҳридаги хўжаликларда ҳам селякалар ремонтни суст бораётир.

Областимиз пахтакорлари мамлакатга мўл-кўл «оқ олтин» ҳосили еттиштириб бериш учун бел боғладилар. Шундай экан, биринчи навбатда кўккам экин кампаниясини муваффақиятли ўтказишимиз керак. Бунинг учун ҳозирги куннинг ҳар соат ва ҳар минутидан унумли фойдаланиб, барча техникани мавсумга тахт қилиб қўйайлик. Шунинг ҳам унутмаслик керакки, кейинчалик бери ишнинг икки бўлмаслигини учун ишнинг бошидан пухта бўлишга ҳаракат қилайлик. Трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарини сифатли ремонтдан чиқарайлик.

Техника бутун воситалар билан мавсумга тахт қилиб қўйилсин!

НАМЧИЛИКЛАР ТУГАТИЛСИН

Оржоникиде райониди «Сталинград» колхозининг «Чўқачилик» фермага бориб қолсангиз, ферма мудири Исмомал Қорабеков пуч ёнгоқ билан қўйчиликни тўғилиб қўяди. У дастлаб бўрдоқига боқилган 80 беш чўқанининг ҳар бирита кунига 3 маҳал — 2 килограмдан картошка, 2 килограмдан дала, 1 килограмдан кепак, 2 килограмдан галла чиқиндисин берилаётганини ва ҳар кун ҳар беш чўқа 500—600 граммдан семираганлигини айтади.

Ҳақиқатда аса Қорабековнинг бу гапи ёлгон. Чўқабакор Р. Алексеев билан Е. Гориевалар аса, чўқаларга сасган картошка билан галла чиқиндисидан бўлак ҳеч нараса беришмайди, дейдилар. Уларнинг гаплари тўғри!

Ўртоқ Қорабеков, қуруқ гап билан чўқаларни бўрдоқи қилиб бўлмайди-ку!

Н. НАРИМЖОНОВ.

БУГУН КЕЛЕС МАССИВИДА

Қўйчиликни ривожлантиришга жиддий эътибор берайлик

ИШНИНГ КЎЗИНИ БИЛГАНЛАР

Кенг яйловларда, адрларнинг ёнбағрида қўра-қўра қўй боқайтган, совлиқлардан қўлаб қўзи олиб, чорвачиликни ривожлантириш ишига муносиб ҳисса қўшаётган моҳир чўпонларимиз оз эмас. Улар қўйчиликдан хўжаликка катта фойда келишини, бунинг устига қўй гўшти бошқа гўшларга қараганда мазаали эканлигини ахши тушунадилар. Чиндан ҳам шундай. Қўйлар кўнчида қўлда эмас, яйловларда боқиладиган. Ҳаракатли қўй бўлади, фойдаси кўп!

Ҳамма гап шундаки, қўйчиликни ривожлантириш ўз олдига чинакам мақсад қилиб қўйган хўжаликларнинг раҳбарлари ахши, сервот яйловларга аса бўлишни таъминлаш, мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтириш, яйловлардан тўғри фойдаланиш тадбирларини амалга оширишлари керак. Қўйларнинг тўрт фаслага жавоб бера оладиган яйловларда боқишлиши уларнинг туғилиш қўлайтириш, бўрдоқи қилиб семиртириш, қўлаб жун қириб олинди энг ахши омиллардан ҳисобланади.

КПСС Марказий Комитети январь Пленуми қарорларида ҳам, ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг шу Пленумда сўзлаган нутқида ҳам қўйчиликни бундан бунга ҳам ривожлантиришнинг, уларнинг сонини камишинга асло йўл қўймаслик ва заифларни ўртага ташлашди.

Областимизда энг асосий яйловлардан ҳисобланган Келес массиви борган киши қатор хўжаликларнинг моҳир чўпонлари Пленум белгиланган тадбирлардан қўлаб жун қириб олинди энг ахши омиллардан ҳисобланади.

КПСС Марказий Комитети январь Пленуми қарорларида ҳам, ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг шу Пленумда сўзлаган нутқида ҳам қўйчиликни бундан бунга ҳам ривожлантиришнинг, уларнинг сонини камишинга асло йўл қўймаслик ва заифларни ўртага ташлашди.

Областимизда энг асосий яйловлардан ҳисобланган Келес массиви борган киши қатор хўжаликларнинг моҳир чўпонлари Пленум белгиланган тадбирлардан қўлаб жун қириб олинди энг ахши омиллардан ҳисобланади.

КПСС Марказий Комитети январь Пленуми қарорларида ҳам, ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг шу Пленумда сўзлаган нутқида ҳам қўйчиликни бундан бунга ҳам ривожлантиришнинг, уларнинг сонини камишинга асло йўл қўймаслик ва заифларни ўртага ташлашди.

Областимизда энг асосий яйловлардан ҳисобланган Келес массиви борган киши қатор хўжаликларнинг моҳир чўпонлари Пленум белгиланган тадбирлардан қўлаб жун қириб олинди энг ахши омиллардан ҳисобланади.

КПСС Марказий Комитети январь Пленуми қарорларида ҳам, ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг шу Пленумда сўзлаган нутқида ҳам қўйчиликни бундан бунга ҳам ривожлантиришнинг, уларнинг сонини камишинга асло йўл қўймаслик ва заифларни ўртага ташлашди.

Областимизда энг асосий яйловлардан ҳисобланган Келес массиви борган киши қатор хўжаликларнинг моҳир чўпонлари Пленум белгиланган тадбирлардан қўлаб жун қириб олинди энг ахши омиллардан ҳисобланади.

КПСС Марказий Комитети январь Пленуми қарорларида ҳам, ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг шу Пленумда сўзлаган нутқида ҳам қўйчиликни бундан бунга ҳам ривожлантиришнинг, уларнинг сонини камишинга асло йўл қўймаслик ва заифларни ўртага ташлашди.

фойдаланиб, дуруст натижаларга эришайтган хўжаликларни кўрсатиб ўтдик. Бироқ Келес массивида қўй боқайтган бир қатор хўжаликларда яйловлардан ахши фойдаланилмайтиди. Бор имкониятлар, ички резервлар тўла ишга солинмапти. Аввало шунини айтиш керакки, Калинин райони колхозларининг отарлари жойлашган яйловларда қўйлар тўрт фаслага боқилишидан сервот жўй йўқ. Бундай шарт-шароитни вужудга келтириш масаласига район колхозлари ва

Ахир бу колхозда ҳар юз совлиқдан фақат 50 бошдан кўзи олинганлигини қандай баҳолаш мумкин? Ўқисаси шамолдади, касалликка чалинди деб, 600 бош қўйнинг нобуд қилинганлигига тоғат қилиб бўладими, ахир! Агар ем-хашак етарли бўлса, яйлов ахши танланса, совлиқлар қўзиларни кампаниясида иссиқ биноларда ҳушёрлик билан парваршиш қилинса, «қўйларни» ўқисасини соғуш олд» деган бахонага ҳеч қандай ўрин қолмас эди.

«Базан, ўртоқлар бундай шармандали ҳолатга қўйчилик қолганлар, қўйлар хашакига нобуд бўлиб келган эди, деб мулоҳаза қилдилар. Мен бундай паронимизда, социалистик хўжайин шариоитида бунга йўл қўймаслик керак, деб ҳисоблайман. Қўйлар қўчон ва нима сабабдан нобуд бўлади? Қиш фаслида узоқ яйловларда қўйлар қор ёққан ёки қўйлар оч қолган пайтда бундай ҳол рўй беради. Аммо, ем-хашак запас қилиб қўйилса, мол қишлови учун нормал шарт-шароит вужудга келтирилса, уларнинг нобуд бўлишига йўл қўймаслик мумкин».

(Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг КПСС Марказий Комитети январь Пленумида сўзлаган нутқидан).

совхозларининг раҳбарлари дуруст эътибор бермай келаятирлар. Ахир 30 минг қўйни таъминлайдиган яйловда 40 мингдан ортиқ қўй боқилапти. Бунинг нормал ҳол деб бўлмайди, албатта. Агар раҳбарлар ишнинг кўзини қилиб, яйловлардан талабга мувофиқ даражада фойдаланиш тўғрисида бош қотирганлариди эди, дуруст натижалар қўлга киритилган бўлар эди.

Яйловда арпа ва суғита лалми беда аралаштириб экиш билан ўтларни қўлайтириш имконияти бор. Лекин бу асосий резерв ҳали ҳеч қайси хўжалик раҳбарининг эсинга келгани йўқ. Шунини айтиш керакки, бир қатор хўжаликларнинг раҳбарлари яйловларда мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтириш тўғрисида қайғирини ўрнига бу яйловлардан бошқа мақсадларда фойдаланишмоқдалар. Мана, Ленин номи колхозини мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Бу колхоз раҳбарлари яйловнинг ахши қисмига бир неча йилдан бери доим фойдаланишмоқдалар. Янгибўла, Чиноз райони колхозларига биринчи йилда яйловларда ҳам тартиб йўқ. Янгибўла райониди Свердлов номи колхоз совхозининг минг гектардан кўпроқ сервот яйловини ҳайлатиб, бугунги кундаги. Шу райондаги «XXI партсез» Ленин номи, Киров номи колхозларда ҳам раҳбарларнинг буйруғи билан Бузайдан то Фрунзе қудуғигача бўлган масофада жузда катта яйлов ҳайдаб қўйилган.

«Дароза» совхозиди чўл шариоитга ўргатилган. Ундан бир марта мўлгина ҳосил ўриб олинди. Ҳуш, бу тажрибани Калинин, Чиноз ва Янгибўла райони колхозларига бериш керак. Яйловларда қўлаш ишнинг мумкин эмасми? Албатта мумкин. Ҳамма гап шундаки, қўйчиликни ривожлантиришга расмий қилиб билан қараётган ўша раҳбарларнинг раҳбарлари бу соҳага мутлақо эътибор бермай келаятирлар.

Яйловлардан ана шу хилда нобуд қилинганлигини қандай баҳолаш мумкин? Ўқисаси шамолдади, касалликка чалинди деб, 600 бош қўйнинг нобуд қилинганлигига тоғат қилиб бўладими, ахир! Агар ем-хашак етарли бўлса, яйлов ахши танланса, совлиқлар қўзиларни кампаниясида иссиқ биноларда ҳушёрлик билан парваршиш қилинса, «қўйларни» ўқисасини соғуш олд» деган бахонага ҳеч қандай ўрин қолмас эди.

Яйловлардан ана шу хилда нобуд қилинганлигини қандай баҳолаш мумкин? Ўқисаси шамолдади, касалликка чалинди деб, 600 бош қўйнинг нобуд қилинганлигига тоғат қилиб бўладими, ахир! Агар ем-хашак етарли бўлса, яйлов ахши танланса, совлиқлар қўзиларни кампаниясида иссиқ биноларда ҳушёрлик билан парваршиш қилинса, «қўйларни» ўқисасини соғуш олд» деган бахонага ҳеч қандай ўрин қолмас эди.

Яйловлардан ана шу хилда нобуд қилинганлигини қандай баҳолаш мумкин? Ўқисаси шамолдади, касалликка чалинди деб, 600 бош қўйнинг нобуд қилинганлигига тоғат қилиб бўладими, ахир! Агар ем-хашак етарли бўлса, яйлов ахши танланса, совлиқлар қўзиларни кампаниясида иссиқ биноларда ҳушёрлик билан парваршиш қилинса, «қўйларни» ўқисасини соғуш олд» деган бахонага ҳеч қандай ўрин қолмас эди.

Яйловлардан ана шу хилда нобуд қилинганлигини қандай баҳолаш мумкин? Ўқисаси шамолдади, касалликка чалинди деб, 600 бош қўйнинг нобуд қилинганлигига тоғат қилиб бўладими, ахир! Агар ем-хашак етарли бўлса, яйлов ахши танланса, совлиқлар қўзиларни кампаниясида иссиқ биноларда ҳушёрлик билан парваршиш қилинса, «қўйларни» ўқисасини соғуш олд» деган бахонага ҳеч қандай ўрин қолмас эди.

Яйловлардан ана шу хилда нобуд қилинганлигини қандай баҳолаш мумкин? Ўқисаси шамолдади, касалликка чалинди деб, 600 бош қўйнинг нобуд қилинганлигига тоғат қилиб бўладими, ахир! Агар ем-хашак етарли бўлса, яйлов ахши танланса, совлиқлар қўзиларни кампаниясида иссиқ биноларда ҳушёрлик билан парваршиш қилинса, «қўйларни» ўқисасини соғуш олд» деган бахонага ҳеч қандай ўрин қолмас эди.

Яйловлардан ана шу хилда нобуд қилинганлигини қандай баҳолаш мумкин? Ўқисаси шамолдади, касалликка чалинди деб, 600 бош қўйнинг нобуд қилинганлигига тоғат қилиб бўладими, ахир! Агар ем-хашак етарли бўлса, яйлов ахши танланса, совлиқлар қўзиларни кампаниясида иссиқ биноларда ҳушёрлик билан парваршиш қилинса, «қўйларни» ўқисасини соғуш олд» деган бахонага ҳеч қандай ўрин қолмас эди.

Чиноз райониди «XXI партсез» колхозиди қўйларнинг сонига нисбатан 21 проценти, «Қизил Октябрь» колхозиди 10,1 проценти нобуд бўлган. Янгибўла районининг колхозлариди ўтган йил 4040 та қўй, шу жумладан «Коммунизм» колхозиди 492 та, Сталин номи колхозиди 424 та, «XXI партсез» колхозиди 426 қўй нобуд бўлган.

Қўйларни бўрдоқига боқиш илгари қатор хўжаликларда ахши ахши йўлга қўйилган эди, Кейинги вақтда бу соҳа аста-секин эътибордан тўшиб қолди. Айрим хўжаликларда давлатга гўшти топиришда қўр-қўрора шошма-шошарликка йўл қўйилмоқда. Бу хўжаликларнинг раҳбарлари осон йўл билан обрў ортқилиш ҳамда йиллик пилани эрта бажардик деб доғурут солиш мақсадида ҳали семиртирилмаган қўйларни гўшти ҳисобига сотмоқдалар. Бунинг ахши Калининг районининг «Октябрь», «Москва», Қўйишев номи, Сталин номи колхозлари мисолида қўйиш мумкин. Бунинг натижасида район бўйича 5 мингта қўй ўрта ҳисобда гирик вазида 30 килограмдан ошманган ҳолда қўшмага топирилади. Агар ўша хўжаликнинг раҳбарлари шу қўйларни йилвода 20—30 кун мобайнида ем бериб боққанлариди эди, ҳеч шубҳасиз, ҳар бир қўйнинг оғирлиги 50 килограмданга етган бўлар, оз қўй топирилиб, план ортиги билан бажарилган бўлар эди.

ҲАҚЛИ ТАЛАБЛАР

Чўпонларни сув билан таъминлаш Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги министрлигининг яйлов мелiorация трестига топширилган. Трест директори ўртоқ Иванов бу соҳада етарли мутахассисларга эга. Лекин ҳамма гап шундаки, ана шу мутахассислар ўз вазифаларини дуруст бажарайтганлари йўқ. Улар пала-партишлик билан иш тутмоқдалар. Ахир, қудуқ қазилган жойда яйлов йўқ, яйлов бор жойда аса қудуқ йўқ. Трестнинг мутахассислари бунга қандай жавоб берад эканлар! Калинин райони колхозлари жойлашган Тентасойда 59 та қудуқдан 45 тасида сув бор. Буларнинг кўзини тозаланишга ва ремонт қилишга муктож. Янгибўла райониди Киров номи колхозининг 20 қудуқдан 12 таси нима учундир қўмиб ташланган. Бошқа бир қатор хўжаликларда ҳам аҳвол ана шундай.

Июль, август ойларида сув етишмай, яйловда натида қўйчиликлар оз беради. Ана шунинг кўндала тутган ҳолда ана 20 та қудуқ қазил зарур эди. Аммо трест раҳбарлари бу ҳақда ўйламайтирлар.

Қиш фаслида аҳвол янада оғирлашади. Қўйларни 15—20 километрга ҳайдаб бориб суғорилади.

Юқори Чирчиқ райониди «Полиотдел» колхозиди барча қишлоқ хўжалик техникаси, шу жумладан пахта териш машиналари тўла ремонтдан чиқарилди. Суратда: (чапдан) илгор тракторчи — ремонтчи ўртоқ Халал Мама Гамга ремонт ишлари тугаллангани ҳақида ахборот беришмоқдалар.

А. Палехов фотоси.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»

3-БЕТ, 18 ФЕВРАЛЬ, 1961-ЙИЛ.

